

ség kormányának dacára is megingott. De Franciaország nem az a föld, ahol az elindult lavinák egykönnyen megállanak. A gazdasági válság kiéleződésére, a lakosság életszínvonalának első csökkenésére olyan orkán támadt, mely elől hiába dugják fejüket a homokba a politikai élet vezérei. A Staviszki ügynek már ugyszólván semmi köze sincs a válsághoz. Ez a botrány mozdította ki az első követ. De ezzel a mór meg is tette köteleességét. Chautemps lemondása után új jel-szavak hangoztak el. És ezek a jelszavak a francia viszonyok teljes átforgatását követelik. Pillanatnyilag a jobboldal előretört. De a nyílt fasiszta diktatura hívei hatalmas vereséget szenvedtek. Minden jel arra mutat, hogy Franciaországban a baloldali törekvéseknek erős támpontjai vannak a tömegekben és az a vihar, mely heteken keresztül cikázott Páris fölött csak azért lanyhult el, hogy rövidesen megújult erővel törhessen ismét ki. Éppen ezért korai volna a francia események mérlegét összeállítani. A véres uccai harcok leg-főbb eredménye az, hogy felborították azt az egyensúlyt, melyre félszázadnál tovább szilárdan épült fel a francia imperializmus. Megteremtették azt az atmoszférát, melyben csak a bizonytalanság abszolút csak az elkerülhetetlen változás érzése bizonyos. És ebben az országban már nagy dolgokat láttunk a bizonytalanság káoszából megszületni.

(Pozsony)

Kovács Károly

A ROMÁN KORPORATISTA IDEOLÓGUSOK a korporációs állam megvalósítását a fennálló társadalmi rend keretein belül, progresszív reformok útján, minden rázkódtatás nélkül vélik. A mozgalom vezér ideológusa, Mihail Manoilescu írja: „... a korporációs rendszer... a valóságban... elhárítása azoknak a robbanásoknak és forradalmaknak, amelyek a társadalomra nézve a legszörnyűbb zavart jelentik. Különbözik pedig az az államgazdaságpolitikai általános irányvonal, mely át van hatva a kapitalizmus jelenlegi hátrányainak és javító törekvéseinek a tudatától, anélkül, hogy bevezetné azokat az abszolút kollektivisták módszereket, melyek az egyéni nyereséggel együtt az egyéni iniciatívát is kizárják.“ A korporációs állam megszervezését a román korporatista ideológusok olyan sorozatos alkotmányreformok útján képzelik, melyben a parlamentet szintén a korporációk helyettesítik. Ugy a korporációk, mint annak sejtjei, a szindikátusok a termelés autonóm szerveivé válnak. A tőkés magánvállalatok továbbra is megmaradnak, megmarad változatlan formában a kisipar, a nagy- és közép-birtok. A korporációs állam célja ezek szerint a magántulajdon konzerválása, s az osztályellentétek „kikapcsolása.“

A román korporatisták programja nemcsak sok hasonlatosságot mutat a Carta del Lavoro-val, de főpontjában változatlan másolata is annak. A román állam eszerint 8 korporációból (3 agrár, 2 ipari, 2 kereskedelmi és 1 szabadfoglalkozású) és 1 kollégiumból állna. Maguk a korporációk három elv szerint épülnének ki. És pedig: 1. A tartományi elv az összes tartományi elemek korporációinak összetételét határozná meg. 2. A specialitás elve lehetővé tenné az összes tartományi elemek korporációinak felosztását. És 3. az egyenlőség elve: ide tartoznának a vállalkozók és alkalmazottak közti jogegyenlőség alapján szervezett vállalatok is.

A korporációs állam gazdasági missziója a román ideológusok szerint 1. gazdasági téren: „szervezni és harmonizálni a nemzeti termelést“; 2. társadalmi téren: a vállalkozók és alkalmazottak közt fel-

merült ellentétek megoldása „békés megegyezés alapján“; 3. politikai téren pedig a „nemzeti élet politikai kiegészítése“, hogy az egy „magasabb nemzeti egységben“ oldódjon fel.

Mihail Manoilescu az amerikai neokorporativizmus című tanulmányában (Lumea Noua, 1933. aug.) Rooseveltt kísérletét „mérhetetlenül közel“ állónak nevezi a maga elképzeléseihez. „Az ipari kódexek maximális munkaidőt és minimális bért, valamint egy a termelést ellenőrző rendszert irnak elő..“ Hogy ezeknek a meggondolásoknak mennyi az illúzió tartalma s hogy ez az illúziókeltés elsősorban kikért történik azt már — elméleti vonatkozásban — számos alkalommal kifejtette a Korunk. (F. I.)

A TUDÁS ÉS A HALADÁS TELJESÍTMÉNYEI. 1934. Minden oldalról arról panaszkodnak, hogy a tudás és a haladás munkája évek óta szünetel. A lapokban megszűntek a nemrég még oly divatos rovatok, amelyek új fölfedezések és új találmányok híret szórták szét a világba. A kutatás és a tudomány munkája megállt. A barbarizmus napjai jöttek. A napoknak nincs tudományos eseménye. Nincsenek nagy könyvek, nagy kulturális vívmányok. Az események ma: hogy az egykori nagy könyveket elégetik, s hogy mindenütt a kulturális események visszánya, a torz és hamis elméletek mindenkor fegyverekre támaszkodó lármája dúl. Teljesítmény és eredmény ma csak egy téren állapítható meg. Ezen a téren azután napról-napra. Ez a tér a háborús találmányok, hadieszközök tere. Angliában pár héttel ezelőtt könyv jelent meg, mely a jövő háború lényegével és technikai lehetőségeivel foglalkozik. (What would be the character of a new war?) A könyvet Európa, Amerika és Japán legjelentősebb katonai szakértői irták. A könyv nem szépit és nem hallgat el semmit. Fuller angol tábornok, az angol nagyvezérkar tagja, a tank jelentőségét emeli ki. A tank a jövő háborújának döntő fegyvere. Minden további gyalogságra vonatkozó költségkiadást haszontalan pénzkidobásnak minősít. A hadseregek, felfogása szerint, teljesen géperejű seregekké válnak. Bratt angol őrnagy a vasutaktól független mozgású hadsereg mellett dönt. A régi háborúról az ugyancsak angol Groves tábornok számol be. Nagyon érdekesen írja le a legutolsó London felletti éjjeli repülő hadgyakorlatot. Véleménye szerint a városok repülőtámadás elleni védelme lehetetlen. A sweizi Gertrud Woker a háborús kémia új találmányait sorolja föl. Megemlit egy gyújtóbombát, amely robbanásakor kétezer fok hőséget fejleszt. Körzetében minden megful és elolvad. Lord Haisbury az új difenylynarzen „előnyeiről“ értekezik. Ebből a gázból 40 bomba elegendő London teljes elpusztítására. Ezt a műveletet 40—50 repülőgép játszva végre hajtja. Rendszerint azt mondják, hogy a haditechnika fejlődésére s a gázháború szörnyűségeire vonatkozó híradások hazaárulok és mániákus pacifisták kitalálásai s nagyon sokszor tagadásba veszik ezeknek a pusztító szereknek és eszközöknek a létezését, sőt létezetését. Mitchell tábornok, az amerikai légihaderők főparancsnoka egyik chikágói folyóiratban (Popular Aviation) megállapítja, hogy a repülés terén mi minden valósult meg — gyakorlatilag. Mitchell fantasztikus méretű bombákkal történt gyakorlatokról számol be s megemlit egy olyan tengeralatti torpedót, amely öntevékenyen találja meg a célját. Eric S. Milton amerikai mérnök összeállította a haditechnika új találmányainak a listáját. Ezen a listán szerepel: ágyú, amely 400 km. távolságra lö; gránát, amelynek a súlya két tonna; van láthatatlan robbanás; zajtalan, óránként 500 km-rel haladó repülőgép; gáz-